

NOU BARÒMETRE SOCIAL DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

El 92% de les entitats socials de l'àrea metropolitana han hagut d'intensificar esforços per pal·liar la crisi social de la Covid-19

- Gairebé el 60% han readaptat els seus serveis i projectes per donar resposta a persones en situació de vulnerabilitat.
- Els col·lectius principalment atesos: persones que viuen de l'economia submergida, dones víctimes de la violència masclista, persones migrades, sense llar i joves en risc.
- El 64% s'han vist afectades econòmicament per la pandèmia: disminució d'ingressos i augment de despeses.
- El baròmetre és l'eina que analitza i actualitza cada any la situació del tercer sector social i el seu impacte a la societat.

Barcelona, 11 de gener de 2022.- El 92% de les entitats socials de l'àrea metropolitana de Barcelona han hagut d'intensificar els seus esforços en l'atenció a les persones en situació de vulnerabilitat per pal·liar els efectes de la greu crisi social derivada de la pandèmia. Per exemple, destinant-hi més recursos econòmics, de professionals, reforç del voluntariat o més hores d'atenció, entre moltes altres accions. És una de les principals dades del **nou Baròmetre del tercer sector social de l'àrea metropolitana de Barcelona** que, com a novetat, aquest any inclou la capital catalana a l'anàlisi. L'àrea metropolitana de Barcelona és una de les més grans d'Europa i representa més del 40% del total de la població catalana. En aquest territori, hi ha 1.145 entitats socials, prop del 30% del total d'organitzacions del tercer sector social a Catalunya. El baròmetre és l'eina que analitza la situació del tercer sector i el seu impacte social i ha estat elaborada per la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i l'AMB.

Segons el baròmetre, **gairebé el 60% de les organitzacions del tercer sector (56%) han hagut d'adaptar els seus serveis i**

projectes per poder donar resposta a les conseqüències de la Covid-19. Les entitats socials s'han vist obligades a **integrar o desplegar altres àmbits d'intervenció a la seva activitat**, a banda dels habituals. La **salut mental ha estat un àmbit força prioritzat** en la redefinició d'aquesta atenció.

Els col·lectius que han necessitat més suports són: les persones que viuen de l'**economia submergida**, les dones víctimes de la **violència masclista**, les persones **migrades**, les persones **sense llar** o els i les **joves** en risc d'exclusió.

L'emergència social derivada de la pandèmia s'ha abordat de manera col·laborativa entre les administracions públiques i el tercer sector social, entre altres agents. L'acompanyament i els suports a les persones s'han adaptat molt ràpidament. S'han prioritzat o reformulat serveis com l'alimentació (repartiment d'aliments i menjadors socials), l'atenció psicològica (persones grans i joves), l'habitatge i el sensellarisme (atenció mèdica i allotjaments d'urgència), la violència masclista (habitatges per a dones víctimes i atenció psicològica) o l'exclusió social (iniciatives com les targetes moneder). La capacitat de resposta, però, no ha estat homogènia. Els **ajuntaments més grans i amb més recursos s'han pogut reorganitzar amb agilitat** i sobretot valoren les relacions establertes entre els diferents agents (coordinació, sinergies, espais de diàleg i cocreació, innovació social, etc.) en especial en les primeres fases de la pandèmia. Tanmateix, els **ens locals de l'àrea metropolitana de Barcelona amb menys població i recursos més limitats no han pogut desplegar gaire polítiques d'emergència social** i, fins i tot, han tancat serveis. La majoria d'aquests municipis han hagut de recórrer al suport de les entitats socials en el repartiment d'aliments a domicili o la coordinació del voluntariat ciutadà, per exemple.

Pel que fa al paper del tercer sector, que defensa que és i fa un servei públic, el 67% de les organitzacions asseguren que els seus serveis estan reconeguts com a essencials o bàsics; el 28% asseguren que no estan reconeguts dins aquesta categoria, però, que haurien de ser-ho i

només un 5% no creu que els seus serveis s'hagin de considerar essencials o bàsics.

L'impacte econòmic

El baròmetre també recull l'impacte econòmic del coronavirus. El **64% de les entitats han vist afectat el resultat del seu exercici econòmic**, en concret, **el 38% per una disminució dels ingressos i el 26% per un augment de les despeses**. El 36%, però, afirma que la pandèmia no ha tingut cap afectació. Les causes de la reducció de l'activitat econòmica són: les restriccions d'accés o les limitacions a la presencialitat que ha provocat que alguns serveis no poguessin obrir, la reducció de les subvencions de les administracions, l'esforç econòmic inicial que han afrontat les entitats per a despeses relacionades amb l'adquisició d'equips de protecció individual, l'adequació d'espais a la realitat de la Covid-19 o la digitalització, entre altres.

En l'àmbit econòmic, el **finançament públic representa el 71,1% dels ingressos de les entitats socials de l'àrea metropolitana de Barcelona**; el 19,3%, el propi; i el 9,6%, el privat. Dels ingressos públics, el 49,3% prové de la Generalitat de Catalunya, el 35,6% dels ajuntaments, el 4,5% de l'Estat espanyol i el 10,6% d'altres administracions. Aquests ingressos s'han destinat principalment a persones en situació de pobresa i exclusió social i sobretot en àmbits d'intervenció com la cobertura de necessitats bàsiques, l'atenció psicosocial i/o rehabilitació, la inserció laboral i la sensibilització. D'altra banda, el 42% de les organitzacions asseguren que les administracions els deuen diners perquè estan executant serveis sense haver rebut el pagament corresponent.

La pandèmia ha accelerat la **digitalització del tercer sector**. Les entitats socials han invertit per aconseguir l'equipament i programari adequat per poder fer una atenció i treball telemàtic. De totes maneres, avisa que aquest procés ha comportat una pèrdua de proximitat i un afebliment del vincle emocional amb les persones. El **90% han fet actuacions de digitalització** interna i externa (per a persones

usuàries) com millora de la connectivitat, l'obertura de serveis telemàtics, la digitalització d'activitats, la compra de dispositius o l'externalització de serveis. La meitat de les organitzacions (49%) han tingut despeses extraordinàries per aquest procés de digitalització, sobretot les entitats de dimensió petita i mitjana.

Principals reptes i oportunitats per a les entitats socials

- La bretxa digital entre els diferents col·lectius atesos pel tercer sector social i en les pròpies entitats socials.
- La millora de la interlocució i el treball conjunt entre les administracions i entitats del tercer sector social per avançar en la coproducció de polítiques públiques.
- La capacitat d'incidència política de les entitats del tercer sector social davant les administracions públiques.
- La millora del finançament de les entitats del tercer sector social.
- El reforç del teixit associatiu social i l'ampliació del nombre de persones associades o voluntàries, en especial entre els municipis amb menys població de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Pel que fa a les oportunitats generades en el context de Covid-19, les entitats assenyalen principalment:

- Els canvis en les formes de treballar.
- Les adaptacions tecnològiques.
- Els canvis en la relació amb les persones ateses.

Més informació:

Laura Castro Renard

Premsa de la Taula del Tercer Sector Social

comunicacio@tercersector.cat - 678 524 650

Laura Barroso

Premsa de l'AMB

lbarroso@amb.cat - 667 303 470